

Lars Callesen Gade
Frøavlskonsulent
HimmerlandJens G. Larsen
Chef for Rapsopkøb
Randers

Vælg raps med højt og stabilt udbytte

DLF har i samarbejde med nogle af Europas bedste forældre sammensat et stærkt vinterrapsprogram med sorter, som har vist høje og stabile udbytte over flere år. Et godt resultat i vinterrapsmarken starter med det rigtige sortsvalg

DLFs vinterrapsprogram giver genvalg til fire sorter, der har klaret sig godt og vist stabilitet i såvel forsøg som i praksis. Nedenfor går vi lidt tættere på de enkelte sorters egenskaber.

Hasting – kompakt hybrid med stor stabilitet

Hasting blev introduceret i DLFs sortiment i 2017 og er velafprøvet i landsforsøgene med høje udbytter. Udbyttet ligger på indeks 104 over tre år. Den holder vækstpunktet lavt i efteråret og kan sås i hele

august. Vinterfastheden er eminent. Blomstringen ligger i den sene ende, hvilket kan være en fordel i egne med sen nattefrost om foråret.

Sygdomsresistensen er stærk mod kransskimmel og rodhalsråd, og god mod lysbladplet. Den indbyggede skulpeopspringsresistens gør sorten mindre udsat for dryssespild under modning. Hasting er stivstrået med lille tilbøjelighed til lejesæd, og sorten kombinerer højt udbytte, højt olieindhold med gode dyrkningsegenskaber.

Wembley – stabilt udbytte og unik standfasthed

Wembley er et populært valg blandt avlere og mange har dyrket sorten med et godt resultat. Udbyttet ligger på indeks 104 fra 2014 til 2017. Den udvikler sig hurtigt om efteråret, og holder vækstpunktet lavt. Derfor er Wembley et godt sortsvalg i hele landet.

Wembley angribes næsten ikke af lys bladplet og har en god resistens mod rodhalsråd. Sorten er stråstærk, så vækstreguleringen til omkring 300 kr. pr. ha kan normalt spares og er kun aktuel i meget kraftige afgrøder ved højt kvælstofniveau. Wembley går tidligt i blomst og modner middeltidligt. Wembley egner sig både til skårlægning som direkte høst på roden.

Perfekt valg til jord med mange uomsatte planterester

Den hurtige udvikling gør Wembley velegnet, hvis rapsmarken skal etableres efter en græs- eller frømark med mange uomsatte planterester. Omsætningen af det organiske materiale kan hjælpes på vej ved at tilføre ekstra kvælstof om efteråret.

Butterfly – linjesorten med det højeste udbytte

Butterfly har sat ny standard i udbytte. Den præsterede bedst i Landsforsøgene 2016 og 2017 og i værdiafprøvningen 2015. Udbyttet ligger på indeks 111 de seneste tre år. Sorten har gode dyrkningsegenskaber. Den er egnet til såning i august og har en kompakt udvikling over efteråret med lav vækstpunkt, som medvirker til en god vinterfasthed. Sygdomsresistensen er særdeles god overfor phoma og god mod lysbladplet. Ståstyrken er høj, og væksten er ensartet med lav biomasse, der gør Butterfly nem at høste.

LG Architect – Europæisk topsort med TuYV resistens

LG Architect har et udbytteindeks på 104 som gennemsnit af seneeste 3 års forsøg. Kombinationen af virusresistens og skulpeopspringsresistens er unik for LG Architect. Den etablerer sig kraftigt uden at strække sig og er fleksibel i forhold til såtid. TuYV resistens gør smittede planter mere robuste i stressede situationer, og sikrer udbyttet. Det kommer særligt til udtryk, hvis sommeren bliver varm og tør. Resistensen mod rodhalsråd og lys bladplet er god. Sortens vinterfasthed er blandt de bedste i markedet.

Tabel 1. Fire kendte sorter og to nyheder er klar fra DLF til kommende rapssæson

Sortsnavn	Udbytte*, forholdstal, 2017-2016	Udbytte*, forholdstal 2017-2016 2015	Afgrøde-højde, ved blomstring	Karakter, lejesæd, 0-9	% olie i frø	Start blomstring	Såtid	Raps rødsot resistens	Kålbrot resistens	Skulpeopspringsresistens
Hitaly, hybrid – NYHED 2018	115**		189	3,6	50,6	2/5	Sen			Ja
Pangea, hybrid – NYHED 2018	105**	105**	178	0,9	50,4	28/4	Sen			
Wembley, hybrid	103	104	171	0,9	49,5	24/4	Sen			
Hasting, hybrid	104	104	174	1,4	50	4/5	Normal			Ja
LG Architect, hybrid	105	104**	181	2,1	50,2	3/5	Normal	Ja		Ja
Butterfly, liniesort	112	111**	165	0,9	50,7	1/5	Normal			
Archimedes, hybrid	91		172	2,5	47,4	30/4	Normal		Ja	Ja

* Frø af standardkvalitet. Sortinfo. Fht. 100 = måleblanding. ** Forholdstal fra Værdiafprøvning og Landsforsøg. Lejesæd 0-9, 0 = ingen lejesæd

Hitaly – højeste udbytte af nye sorter (Nyhed 2018)

Hitaly har i 2016 -2017 ligger i top med et udbytteindeks på 115 i værdiafprøvningen. Hitaly lægger hurtigt fra land, og egner sig til sen såning fra midten af august og frem. Om foråret vokser Hitaly godt til og giver god konkurrence mod ukrudt. Sorten er relativ langstrået og den har en særdeles god resistens mod rodhalsråd og resistensen mod lysbladplet er god. Hitaly har indbygget skulpeop-springsresistens.

Pangea – ny sort med Wembley genetik (Nyhed 2018)

Pangea er en ny sort med Wembley genetik. Sorten fik en god start i Landsforsøgene i 2017 med et udbytteindeks på 104. Om efteråret udvikler Pangea sig kraftigt, uden at vækstpunktet strækker sig. Sorten har en god vinterfasthed og en god robusthed mod sygdomme. Strået holder sig grønt længe indtil frøfyldningen er afsluttet. Pangea egner sig til dyrkning på forskellig jordbund.

Rapsopkøb – 21 indtagningssteder klar

Vi har været gennem en stor sæson, og DLFs rapsforretning forventes at sætte rekord med leveringer på godt og vel 95.000 ton rapsfrø til Scanola i Aarhus fra høsten 2017. Det er et par tusinde tons bedre end 2015, hvor det danske areal var større med rigtig gode udbytter

Vi er klar med 21 indtagningssteder, der står klar til at modtage årets rapshøst. Flere landmænd er afventende omkring salg af høst 2018 i forventning om højere priser. DLF har i den forbindelse et rigtig godt produkt. Hos DLF kan man oplægge sin rapsavl frem til den 31. december i høståret uden at skulle betale for hverken lagerleje eller lagersvind. Fra og med høsten 2017 har vi tilbudt avlerne, at man kan forlænge prisfastsættelse af oplagt raps frem til den 28. februar. Hvis man har leveret raps til DLF og ikke har prisfastsat sin raps ultimo november, har man således mulighed for at tilkøbe et par ekstra måneder, inden rapsen skal prisfastsættes.

Beregningen 98 pct. rent frø kontra 100 pct. er ren matematik

Det er lige meget om du leverer meget rent raps eller mindre rent raps når vi snakker rent frø. Urenhederne i råvaren er til bestemmelse af rensetaksten.

Det er den rensede vare som er afgørende for tillægget. Har du 99,8 pct. rent frø får du et tillæg hos DLF på 1,8 pct. mod et fradrag hos andre på 0,2 pct. Derfor får du altid får afregnet to pct. flere kg standardkvalitet hos DLF med basis 98 pct. sammenlignet med de firmaer, der afregner basis 100 pct. rent frø.

Billedet viser analysefraktioner fra råvaren bliver prøverenset til renvareprøven er analyseret for rent frø og affald

Til venstre Architect til højre Wembley. Bemærk at Wembley er kortere end Architect og længst fremme i blomstringen

Forklaring til billedserien

Ved levering på vores indtagningssteder bliver der taget en råvareprøve på et kilo. Den bliver sendt til rapsafdelingen i Randers og neddeles til ca. 500 g. Prøven renses i prøverenseren, der skiller råvaren i en renvare og tre fraktioner affald. Renvaren neddeles til en prøve på ca. 5 gram. Denne prøve analyseres i laboratoriet, hvor rapsfrø og affald registreres. Affaldet kan eksempelvis være små burresterrer. Den rene mængde frø og affald afvejes til eksempelvis 99,8 pct. rent frø og 0,2 pct. affald. I dette eksempel afregner DLF yderligere 1,8 pct. standardkvalitets kilo. Hvis basis var 100 pct. rent frø ville der være et fradrag på 0,2 pct. I dette eksempel afregner DLF yderligere 1,8 pct. standardkvalitets kilo.